

Catullus: A Selection of Poems

Poems 1, 34, 62, & 64 lines 124-264**1.**

Cui dono lepidum novum libellum

arida modo pumice expolitum?

Corneli, tibi: namque tu solebas

meas esse aliquid putare nugas.

iam tum, cum ausus es unus Italorum   5

omne aevum tribus explicare cartis,

doctis, Iuppiter, et laboriosis!

quare habe tibi quidquid hoc libelli—

qualecumque, quod, o patrona virgo,

plus uno maneat perenne saeclo!   10

34.

Dianae sumus in fide

puellae et pueri integri:

Dianam pueri integri

puellaeque canamus.

o Latonia, maximi

5

magna progenies Iovis,

quam mater prope Deliam

deposivit olivam,

montium domina ut fores

silvarumque virentium 10

saltuumque reconditorum

anniumque sonantum:

tu Lucina dolentibus

Iuno dicta puerperis,

tu potens Trivia et notho es 15

dicta lumine Luna.

tu cursu, dea, menstruo

metiens iter annuum,

rustica agricolae bonis

tecta frugibus explēs. 20

sis quocumque tibi placet

sancta nomine, Romulique,

antique ut solita es, bona

sospites ope gentem.

62.

Vesper adest, iuvenes, consurgite: Vesper Olympo

expectata diu vix tandem lumina tollit.

surgere iam tempus, iam pingues linquere mensas,

iam veniet virgo, iam dicetur hymenaeus.

Hymen o Hymenae, Hymen ades o Hymenae!

5

Cernitis, innuptae, iuvenes? consurgite contra;

nimirum Oetaeos ostendit Noctifer ignes.

sic certe est; viden ut perniciouser exsiluere?

non temere exsiluere, canent quod vincere par est.

Hymen o Hymenae, Hymen ades o Hymenae!

10

Non facilis nobis, aequales, palma parata est:

aspicite, innuptae secum ut meditata requirunt.

non frustra meditantur: habent memorabile quod sit;

nec mirum, penitus quae tota mente laborant.

nos alio mentes, alio divisimus aures;

15

iure igitur vincemur: amat victoria curam.

quare nunc animos saltem convertite vestros;

dicere iam incipient, iam respondere decebit.

Hymen o Hymenaeae, Hymen ades o Hymenaeae!

Hespere, quis caelo fertur crudelior ignis?

20

qui natam possis complexu avellere matris,

complexu matris retinentem avellere natam,

et iuveni ardenti castam donare puellam.

quid faciunt hostes capta crudelius urbe?

Hymen o Hymenaeae, Hymen ades o Hymenaeae!

25

Hespere, quis caelo lucet iucundior ignis?

qui desponsa tua firmes conubia flamma,

quae pepigere viri, pepigerunt ante parentes,

nec iunxere prius quam se tuus extulit ardor.

quid datur a divis felici optatius hora?

30

Hymen o Hymenaeae, Hymen ades o Hymenaeae!

Hesperus e nobis, aequales, abstulit unam.

* * * * *

* * * * *

namque tuo adventu vigilat custodia semper,

nocte latent fures, quos idem saepe revertens,

Hespere, mutato comprehendis nomine Eous

35

at lubet innuptis ficto te carpere questu.

quid tum, si carpunt, tacita quem mente requirunt?

Hymen o Hymenaeae, Hymen ades o Hymenaeae!

Ut flos in saeptis secretus nascitur hortis,

ignotus pecori, nullo convulsus aratro,

40

quem mulcent aerae, firmat sol, educat imber;

multi illum pueri, multae optavere puellae:

idem cum tenui carptus defloruit ungui,

nulli illum pueri, nullae optavere puellae:

sic virgo, dum intacta manet, dum cara suis est;

45

cum castum amisit polluto corpore florem,

nec pueris iucunda manet, nec cara puellis.

Hymen o Hymenaeae, Hymen ades o Hymenaeae!

Ut vidua in nudo vitis quae nascitur arvo,

numquam se extollit, numquam mitem educat uvam, 50

sed tenerum prono deflectens pondere corpus

iam iam contingit summum radice flagellum;

hanc nulli agricolae, nulli coluere iuveni:

at si forte eadem est ulmo coniuncta marito,

multi illam agricolae, multi coluere iuveni: 55

sic virgo dum intacta manet, dum inculta senescit;

cum par conubium maturo tempore adeptam est,

cara viro magis et minus est invisam parenti.

et tu ne pugna cum tali coniuge, virgo.

non aequum est pugnare, pater cui tradidit ipse, 60

ipse pater cum matre, quibus parere necesse est.

virginitas non tota tua est, ex parte parentum est,

tertia pars patris est, pars est data tertia matri,

tertia sola tua est: noli pugnare duobus,

qui genero sua iura simul cum dote dederunt.

65

Hymen o Hymenaeae, Hymen ades o Hymenaeae!

64.

saepe illam perhibent ardenti corde furem

clarisonas imo fudisse e pectore voces,

125

ac tum praeruptos tristem conscendere montes,

unde aciem in pelagi vastos protenderet aestus,

tum tremuli salis adversas procurrere in undas

mollia nudatae tollentem tegmina surae,

atque haec extremis maestam dixisse querellis,

130

frigidulos udo singultus ore cientem:

'sicine me patriis avectam, perfide, ab aris

perfide, deserto liquisti in litore, Theseu?

sicine discedens neglecto numine divum,

immemor a! devota domum periuria portas?

135

nullane res potuit crudelis flectere mentis

consilium? tibi nulla fuit clementia praesto,

immitte ut nostri vellet miserescere pectus?

at non haec quondam blanda promissa dedisti

voce mihi, non haec miserae sperare iubebas,

140

sed conubia laeta, sed optatos hymenaeos,
quae cuncta aerii discerpunt irrita venti.
nunc iam nulla viro iuranti femina credat,
nulla viri speret sermones esse fideles;
quis dum aliquid cupiens animus praegestit apisci, 145
nil metuunt iurare, nihil promittere parcunt:
sed simul ac cupidae mentis satiata libido est,
dicta nihil metuere, nihil periuria curant.
certe ego te in medio versantem turbine leti
eripui, et potius germanum amittere crevi, 150
quam tibi fallaci supremo in tempore dessem.
pro quo dilaceranda feris dabor alitibusque
praeda, neque iniacta tumulabor mortua terra.
quaenam te genuit sola sub rupe leaena,
quod mare conceptum spumantibus exspuit undis, 155
quae Syrtis, quae Scylla rapax, quae vasta Carybdis,
taliam qui reddis pro dulci praemia vita?
si tibi non cordi fuerant conubia nostra,
saeva quod horrebas prisci praecepta parentis,
at tamen in vestras potuisti ducere sedes, 160

quae tibi iucundo famularer serva labore,
candida permulcens liquidis vestigia lymphis,
purpureave tuum consternens veste cubile.
sed quid ego ignaris nequiquam conquerar auris,

externata malo, quae nullis sensibus auctae 165

nec missas audire queunt nec reddere voces?

ille autem prope iam mediis versatur in undis,

nec quisquam apparet vacua mortalis in alga.

sic nimis insultans extremo tempore saeva

fors etiam nostris invidit questibus aures. 170

Iuppiter omnipotens, utinam ne tempore primo

Gnosia Cecropiae tetigissent litora puppes,

indomito nec dira ferens stipendia tauro

perfidus in Cretam religasset navita funem,

nec malus hic celans dulci crudelia forma 175

consilia in nostris requiesset sedibus hospes!

nam quo me referam? quali spe perdita nitor?

Idaeosne petam montes? at gurgite lato

discernens ponti truculentum dividit aequor.

an patris auxilium sperem? quemne ipsa reliqui 180

respersum iuvenem fraterna caede secuta?

coniugis an fido consoler memet amore?

quine fugit lentos incurvans gurgite remos?

praeterea nullo colitur sola insula tecto,

nec patet egressus pelagi cingentibus undis.

185

nulla fugae ratio, nulla spes: omnia muta,

omnia sunt deserta, ostentant omnia letum.

non tamen ante mihi languescent lumina morte,

nec prius a fesso secedent corpore sensus,

quam iustam a divis exposcam prodita multam

190

caelestumque fidem postrema comprecet hora.

quare facta virum multantes vindice poena

Eumenides, quibus anguino redimita capillo

frons exspirantes praeporat pectoris iras,

huc huc adventate, meas audite querellas,

195

quas ego, vae misera, extremis proferre medullis

cogor inops, ardens, amenti caeca furore.

quae quoniam verae nascuntur pectore ab imo,

vos nolite pati nostrum vanescere luctum,

sed quali solam Theseus me mente relinquit,

200

tali mente, deae, funestet seque suosque.'

has postquam maesto profudit pectore voces,

supplicium saevis exposcens anxia factis,

annuit invicto caelestum numine rector;

quo motu tellus atque horrida contremuerunt 205

aequora concussitque micantia sidera mundus.

ipse autem caeca mentem caligine Theseus

consitus oblito dimisit pectore cuncta,

quae mandata prius constanti mente tenebat,

dulcia nec maesto sustollens signa parenti 210

sospitem Erechtheum se ostendit visere portum.

namque ferunt olim, classi cum moenia divae

linquentem gnatum ventis concrederet Aegeus,

talia complexum iuveni mandata dedisse:

'nate mihi longa iucundior unice vita, 215

nate, ego quem in dubios cogor dimittere casus,

reddite in extrema nuper mihi fine senectae,

quandoquidem fortuna mea ac tua fervida virtus

eripit invito mihi te, cui languida nondum

lumina sunt nati cara saturata figura, 220

non ego te gaudens laetanti pectore mittam,

nec te ferre sinam fortunae signa secundae,

sed primum multas expromam mente querellas,

canitiem terra atque infuso pulvere foedans,

inde infecta vago suspendam lintea malo, 225

nostros ut luctus nostraeque incendia mentis

carbasus obscurata dicet ferrugine Hibera.

quod tibi si sancti concesserit incola Itoni,

quae nostrum genus ac sedes defendere Erecthei

annuit, ut tauri respergas sanguine dextram, 230

tum vero facito ut memori tibi condita corde

haec vigeant mandata, nec ulla oblitteret aetas;

ut simul ac nostros invisent lumina colles,

funestam antennae deponant undique vestem,

candidaque intorti sustollant vela rudentes, 235

quam primum cernens ut laeta gaudia mente

agnoscam, cum te reducem aetas prospera sistet.'

haec mandata prius constanti mente tenentem

Thesea ceu pulsae ventorum flamine nubes

aereum nivei montis liquere cacumen. 240

at pater, ut summa prospectum ex arce petebat,

anxia in assiduos absumens lumina fletus,

cum primum infecti conspexit lintea veli,

praecipitem sese scopulorum e vertice iecit,

amissum credens immiti Thesea fato.

245

sic funesta domus ingressus tecta paterna

morte ferox Theseus, qualem Minoidi luctum

obtulerat mente immemori, talem ipse recepit.

quae tum prospectans cedentem maesta carinam

multiplices animoolvebat saucia curas.

250

at parte ex alia florens volitabat Iacchus

cum thiaso Satyrorum et Nysigenis Silenis,

te quaerens, Ariadna, tuoque incensus amore.

Thyades huic passim lymphata mente furebant

euhoebacchantes, euhoecapita inflectentes.

255

harum pars tecta quatiebant cuspide thyrsos,

pars e divulso iactabant membra iuvenco,

pars sese tortis serpentibus incingebant,

pars obscura cavis celebrabant orgia cistis,

orgia quae frustra cupiunt audire profani;

260

B L O O M S B U R Y

plangebant aliae proceris tympana palmis,

aut tereti tenues tinnitus aere ciebant;

multis raucisonos efflabant cornua bombos

barbaraque horribili stridebat tibia cantu.